

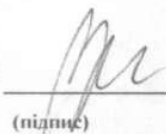
Робоча програма з дисципліни «Інвазійні хвороби продуктивних тварин тварин» для студентів за спеціальністю **211 «Ветеринарна медицина»**.

Розробники: д.в.н., професор **Кассіч В.Ю.**
ст. викладач **Лазоренко Л.М.**

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології.
Протокол № 15 від “ 1 ” червня 2020 року

Завідувач кафедри епізоотології та паразитології

(підпис)

(**Кассіч В.Ю.**)

(прізвище та ініціали)

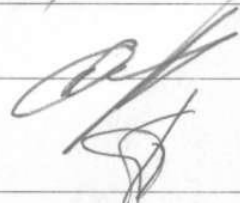
Погоджено:

Гарант освітньої програми

Л.Г. Улько

Декан факультету ветмедицини

О.Л. Нечипоренко

Методист відділу якості освіти
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: **03.07** 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»	<i>Нормативна</i>	
Модулів – 3	Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 4		2020-2021 й	
		Курс	
		3 СТ	
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90	Освітній ступінь: <i>бакалавр</i>	6-й	
		Лекції	
		-	-
		Лабораторні	
		30 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
	Індивідуальні завдання:		
		-	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента - 1		Вид контролю: <i>Виконання письмового завдання, залік</i>	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 33/67% (30/60)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є навчити студентів досліджувати об'єкти довкілля, вивчати паразитологічну ситуацію та проводити біоекологічні методи профілактики паразитозів у господарствах різної форми власності.

Завданням дисципліни є оволодіння студентами теоретичних і практичних знань із питань екології збудників паразитозів та біологічного забруднення ними навколишнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: теоретичні та практичні основи екологічної зоопаразитології, екологічні, епізоотологічні та епідеміологічні особливості збудників паразитозів, джерела, шляхи поширення та фактори забруднення довкілля паразитичними елементами, шляхи вивчення паразитичної ситуації, методи дослідження проміжних та резервуарних хазяїв зоопаразитів.

вміти: визначати збудників паразитозів до виду та користуватися основною термінологією, володіти основними методами дослідження дефінітивних, проміжних та резервуарних хазяїв зоопаразитів.

3. Програма навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «**Паразитологія та інвазійні хвороби тварин**» рекомендована і затверджена Департаментом науково-освітнього забезпечення АПВ та розвитку сільських територій Міністерства аграрної політики та продовольства України 11 червня 2014 року.

Змістовий модуль 1. Екологія зоопаразитів

Тема 1. Охорона праці при виконанні паразитологічних досліджень, а також при роботі з інвазійним матеріалом та тваринами ураженими збудниками інвазійних хвороб. Взяття матеріалу для дослідження на протозоози. Взяття матеріалу для дослідження на гельмінтози. Взяття матеріалу для дослідження на акарози. Взяття матеріалу для дослідження на ентомози.

Тема 2. Еколого-біологічні особливості трематод, цестод. Навколишнє середовище та шляхи його забруднення. Фактори, що впливають на паразитологічні дослідження об'єктів довкілля. Методи паразитологічних досліджень тварин. Методи паразитологічних досліджень об'єктів довкілля.

Тема 3. Еколого-біологічні особливості нематод та акантоцефалів. Екологічна профілактика при гельмінтозах тварин. Роль безхребетних як проміжних хазяїв гельмінтів. Дослідження хребетних водних біоценозів (риб – проміжних хазяїв опісторхісів, метагонімусів, нанофіетусів, дифілоботрій, анізакісів). Дослідження молюсків на наявність адолескаріїв. Дослідження ракоподібних наявність проміжних стадій розвитку зоопаразитів.

Тема 4. Еколого-біологічні особливості кліщів, комах та найпростіших.

Дослідження кліщів, жуків, кровосисних комах, на наявність проміжних стадій розвитку зоопаразитів. Розвиток кліщів і комах у довкіллі. Виділення ооцист яєць та личинок зоопаразитів із організму дефінітивного хазяїна. Життєздатність збудників інвазійних хвороб у довкіллі. Джерела біологічного забруднення довкілля. Шляхи поширення інвазійних елементів у довкілля. Пасовищна профілактика гельмінтозів. Хіміопротекція інвазійних хвороб.

Змістовий модуль 2. Моніторингові та клінічно-епізоотологічні і паразитологічні дослідження.

Тема 1. Шляхи виділення ооцист, яєць та личинок паразитів із організму хазяїна. Аналіз статистичної ветеринарної звітності. Епізоотологічне обстеження тварин і людей на паразитози. Епідеміологічне обстеження тварин і людей на паразитози.

Тема 2. Паразитологічні дослідження тварин. Клінічне обстеження тварин і людей на паразитози. Методи паразитологічних досліджень об'єктів довкілля.

Тема 3. Паразитологічні дослідження об'єктів довкілля. Дослідження проб ґрунту. Дослідження зскрібків із об'єктів тваринницьких приміщень. Дослідження проб трави та сіна. Дослідження проб води відкритих водойм. Дослідження проб овочів та ягід. Дослідження, фруктів та столової зелені. Дослідження молока та молочних продуктів.

Тема 4. Паразитологічні дослідження, проміжних та резервуарних хазяїв зоопаразитів. Дослідження малощетинкових червів (*Oligochaeta*). Дослідження ґрунтових або орибатидних кліщів (*Oribatea*). Дослідження риби на ураженість личинками гельмінтів. Визначення життєздатності личинок гельмінтів. Дослідження амфібій на ураженість личинками гельмінтів. Дослідження плазунів на ураженість личинками гельмінтів. Дослідження птахів на ураженість личинками гельмінтів. Дослідження ссавців на ураженість личинками гельмінтів. Дослідження великої рогатої худоби на цистицеркоз. Дослідження великої рогатої худоби на ехінококоз. Дослідження зайцеподібних на цистицеркоз. Дослідження зайцеподібних на альвеококоз. Фактори, що впливають на забрудненість об'єктів довкілля ооцистами, яйцями та личинками зоопаразитів. Фактори, що впливають на їх ефективність паразитологічних досліджень. Обладнання для паразитологічних досліджень та раціональні строки їх проведення. Ветеринарно - санітарна оцінка водойм і пасовищ, місць проживання тимчасових ектопаразитів. Ветеринарно - санітарна оцінка тваринницьких приміщень і прифермерських територій.

Тема 5. Дослідження тварин на антропозоонози. Визначення епізоотичних показників – екстенсивності та інтенсивності інвазії. Роль проміжних хазяїв гельмінтів у поширенні інвазійних хвороб. Дослідження туш ссавців на м'ясопереробних підприємствах. Дослідження туш свиней та великої рогатої худоби на цистицеркоз. Дослідження туш свиней та великої рогатої худоби на ехінококоз. Дослідження туш свиней та інших ссавців з метою виявлення личинок трихінел. Дослідження туш свиней та інших ссавців з метою виявлення личинок цистицерків. Дослідження туш свиней та інших ссавців з метою виявлення личинок саркоцист. Визначення життєздатності личинок трихінел. Визначення життєздатності личинок цистицерка бичачого. Визначення життєздатності личинок свинячого ціп'яка. Визначення життєздатності яєць та личинок гельмінтів за способом біологічної проби.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Основи екологічної зоопаразитології												
Змістовий модуль 1. Екологія зоопаразитів.												
Тема 1. Охорона праці при виконанні паразитологічних досліджень, а також при роботі з інвазійним матеріалом та тваринами ураженими збудниками інвазійних хвороб.	6	-		2		4						
Тема 2. Еколого-біологічні особливості	14	-		2		12						

трематод, цестод.													
Тема 3. Еколого-біологічні особливості нематод та акантоцефалів.	16	-		4		12							
Тема 4. Еколого-біологічні особливості кліщів, комах та найпростіших.	14	-		2		12							
Разом за змістовим модулем 1	50	-		10		40							
Усього годин	50	-		10		40	-	-	-	-	-		
Модуль 2. Паразитологічна ситуація та шляхи її вивчення.													
Змістовий модуль 3. Моніторингові та клінічно-епізоотологічні і паразитологічні дослідження.													
Тема 1. Шляхи виділення ооцист, яєць та личинок паразитів із організму хазяїна.	14	-		4		10							
Тема 2. Паразитологічні дослідження тварин	14	-		4		10							
Тема 3. Паразитологічні дослідження об'єктів довкілля	12	-		4		8							
Тема 4. Паразитологічні дослідження проміжних та резервуарних хазяїв зоопаразитів.	16	-		4		12							
Тема 5. Дослідження тварин на антропоознози.	14	-		4		10							
Разом за змістовим модулем 2	70	-		20		50							
ІНДЗ		-	-	-				-	-	-			
Усього годин	120			30		90							

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Охорона праці при виконанні паразитологічних досліджень, а також при роботі з інвазійним матеріалом та тваринами ураженими збудниками інвазійних хвороб. 1. Правила взяття матеріалу для паразитологічних досліджень. 2. Транспортування та зберігання паразитологічного матеріалу. 3. Правила догляду за тваринами, ураженими збудниками інвазійних хвороб.	2
2	Тема 2. Еколого-біологічні особливості трематод, цестод.	2

	<p>1. Біологія трематод, цестод їх плодовитість.</p> <p>2. Біологічне забруднення довкілля яйцями трематод, цестод.</p> <p>3. Дезінвазія об'єктів довкілля.</p> <p>4. Екологічна профілактика при гельмінтозах тварин.</p>	
3	<p>Тема 3. Еколого-біологічні особливості нематод та акантоцефалів.</p> <p>1. Біологія нематод та акантоцефалів, їх плодовитість.</p> <p>2. Біологічне забруднення довкілля яйцями нематод та акантоцефалів.</p> <p>3. Екологічна профілактика при гельмінтозах тварин.</p>	4
4	<p>Тема 4. Еколого-біологічні особливості кліщів, комах та найпростіших.</p> <p>1. Біологічні особливості кліщів, комах та найпростіших.</p> <p>2. Біологічне забруднення довкілля яйцями кліщів та ооцистами найпростіших.</p>	2
5	<p>Тема 5. Шляхи виділення ооцист, яєць та личинок паразитів із організму хазяїна.</p> <p>1. Особливості біологічного забруднення навколишнього середовища інвазійними елементами зоопаразитів.</p> <p>2. Шляхи зараження тварин та людей збудниками інвазійних хвороб.</p> <p>3. Джерела, шляхи поширення та фактори забруднення довкілля збудниками інвазійних хвороб</p>	4
6	<p>Тема 6. Паразитологічні дослідження тварин.</p> <p>1. Методи паразитологічних досліджень тварин.</p> <p>2. Дослідження тварин на гельмінтози.</p> <p>3. Дослідження тварин на протозойні хвороби.</p> <p>4. Акарологічні та ентомологічні дослідження тварин.</p>	4
7	<p>Тема 7. Паразитологічні дослідження об'єктів довкілля.</p> <p>1. Дослідження проб трави, сіна, ґрунту, води, гною.</p> <p>2. Дослідження проб зскрібків об'єктів тваринницьких приміщень.</p> <p>3. Фактори, що впливають на паразитологічні дослідження об'єктів довкілля.</p>	4
8	<p>Тема 8. Паразитологічні дослідження, проміжних та резервуарних хазяїв зоопаразитів.</p> <p>1. Роль хребетних і безхребетних як проміжних хазяїв гельмінтів.</p> <p>2. Дослідження кліщів, жуків, кровосисних комах на наявність проміжних стадій розвитку зоопаразитів.</p> <p>3. Роль проміжних хазяїв гельмінтів у поширенні інвазійних хвороб, визначення екстенсивності та інтенсивності інвазії.</p>	4
9	<p>Тема 9. Дослідження тварин на антропоознози.</p> <p>1. Дослідження туш свиней та великої рогатої худоби на цистицеркоз і ехінококоз.</p> <p>2. Дослідження туш свиней та інших ссавців з метою виявлення личинок трихітел, саркоцист.</p> <p>3. Визначення життєздатності личинок трихітел та цистицерків бичачого і свинячого ціп'яків.</p>	4
	Разом	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Взяття матеріалу для паразитологічних досліджень	2
2.	Фактори, що впливають на паразитологічні дослідження об'єктів довкілля.	2

3.	Роль безхребетних як проміжних хазяїв гельмінтів.	2
4.	Життєздатність збудників інвазійних хвороб у довкіллі.	2
5.	Пасовищна профілактика гельмінтозів.	2
6.	Хіміопрофілактика інвазійних хвороб.	2
7.	Навколишнє середовище та шляхи його забруднення.	2
8.	Методи паразитологічних досліджень тварин та об'єктів довкілля.	2
9.	Дослідження хребетних водних біоценозів (риб – проміжних хазяїв опісторхісів, метагонімусів, нанофієтусів, дифілоботрій, анізакісів).	2
10.	Виділення ооцист яєць та личинок зоопаразитів із організму дефінітивного хазяїна.	2
11.	Джерела біологічного забруднення довкілля.	2
12.	Шляхи поширення інвазійних елементів у довкіллі.	2
13.	Дослідження кліщів, жуків та кровосисних комах на наявність проміжних стадій розвитку зоопаразитів.	2
14.	Розвиток кліщів і комах у довкіллі.	2
15.	Аналіз статистичної ветеринарної звітності.	2
16.	Епізоотологічне, епідеміологічне та клінічне обстеження тварин і людей на паразитози.	4
17.	Фактори, що впливають на забрудненість об'єктів довкілля ооцистами, яйцями та личинками зоопаразитів.	2
18.	Ветеринарно - санітарна оцінка тваринницьких приміщень і прифермерських територій.	4
19.	Роль проміжних хазяїв гельмінтів у поширенні інвазійних хвороб.	2
20.	Методи паразитологічних досліджень об'єктів довкілля.	4
21.	Дослідження туш свиней та великої рогатої худоби на цистицеркоз та ехінококоз.	4
22.	Дослідження туш свиней та інших ссавців з метою виявлення личинок трихінел.	4
23.	Дослідження туш свиней та інших ссавців з метою виявлення личинок цистицерків та саркоцист.	2
24.	Обладнання для паразитологічних досліджень та раціональні строки їх проведення.	2
25.	Ветеринарно - санітарна оцінка водойм і пасовищ, місць проживання тимчасових ектопаразитів.	2
	Разом	60

7. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, робота з книгою (читання, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. *Практичні*: лабораторний метод, практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*

2.2. *Індуктивний метод*

2.3. *Дедуктивний метод*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.2. *Дослідницький*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, екскурсії, групові дослідження, самооцінка знань, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій.

8. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- результати виконання та захисту лабораторних робіт;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 1 – 35 балів				Модуль 2 – 35 балів								
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	15	85 (70+15)	15	100
8	9	9	9	7	7	7	7	7				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Дахно І.С., Дахно Г.П., Негреба Ю.В., Лазоренко Л.М., Савчук І.М. Біоекологічна зоопаразитологія. Методичні вказівки до проведення лабораторно-практичних занять. Сумський НАУ. Суми, 2008. – 21 с.

Рекомендована література

Базова

1. Секретарюк К.В., Сварчевський К.В. Основи екологічної зоопаразитології. Львів.: Універсум Плаблишинг, 2007. 358 с.
2. Нев'ядомська К.А. Загальна паразитологія. Київ.: Вища школа, 2006. 483 с.
3. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Київ.: Вища освіта, 2003. 464 с.
4. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М., Прус М.П. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Київ.: Вища освіта, 2004. 238 с.
5. Дахно І.С., Березовський А.В., Галат В.Ф. Атлас гельмінтів тварин. Ветінформ, 2001. 118 с
6. Дахно І.С., Дахно Ю.І. Екологічна гельмінтологія: Навч. Посібник. Суми.: Козацький вал, 2010. 220 с.

Допоміжна

1. Вербицький П.І., Достоевський П.І. Довідник лікаря ветеринарної медицини. Київ.: Урожай, 2004. 1280 с.
2. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М., Прус М.П. Інвазійні хвороби свиней: Навчальний. Київ.: НАУ, 2006. 94 с.
3. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М., Прус М.П. Інвазійні хвороби коней: Навчальний посібник. Київ.: НАУ, 2008. 154 с.
4. Boch J., Supperer R. Veterinarmedizinische Parasitologie. Berlin und Hamburg.: Verlag Paul Parey, 2002. 906 s.